

LJÓNSHJARTA

Reykjavík 13. febrúar 2017

Sendandi

Stjórn Ljónshjarta

– samtök til stuðnings yngra fólki sem misst hefur maka og börnum þeirra

Efni

Umsögn um þingskjal 165

97. mál á 148. löggjafarþingi 2017–2018

um breytingu á lögum um almannatryggingar, nr. 100/2007 (barnalífeyrir).

Stjórn Ljónshjarta fagnar lagabreytingunni sem hér er lögð til, enda er hún til þess fallin að leggja af mismunun sem hefur verið við lýði gagnvart barnalífeyrisþegum, þ.e. börnum öryrkja og börnum sem misst hafa foreldri.

Samkvæmt 60. grein barnalaga nr. 76 frá 2003 er heimilt að úrskurða þann sem meðlagsskyldur er til að inna af hendi sérstakt framlag vegna útgjalda við skírn barns, fermingu, gleraugnakaup, tannréttingar, vegna sjúkdóms, greftrunar eða af öðru sérstöku tilefni.

Barnalífeyrisþegar hafa hins vegar ekki átt rétt á þessu sérstaka framlagi samkvæmt túlkun Tryggingastofnunar ríkisins á Barnalögum, þ.e. að hið opinbera teljist ekki meðlagsskyldur aðili þrátt fyrir skýra lagaskyldu þess til að greiða lífeyri til barna sem misst hafa foreldri jafnháan einföldu meðlagi.

Við andlát foreldris barns undir 18 ára aldri myndast réttur til greiðslu barnalífeyris af hálfu hins opinbera, sbr. lög um almannatryggingar, og enn fremur til barnalífeyris vegna náms/starfsþjálfunar og sér Tryggingastofnun ríkisins um greiðsluna fyrir hönd hins opinbera.

Með greiðslu barnalífeyris til barna sem missa foreldri er vilji löggjafans ljóslega sá að jafna fjárhagslega stöðu þeirra og barna sem eiga báða foreldra á lífi, enda er upphæð barnalífeyrisins jöfn að krónutölu á hverjum tíma við einfalt meðlag með börnum annarra einstæðra foreldra.

Eins og málum er háttað í dag er hér ótvírætt um mismunun að ræða eftir stöðu barna, þ.e. því hvort þau eiga báða eða eitt/hvorugt foreldri á lífi. Slík mismunun fer í bága við stjórnarskrá Íslands en þar segir í 65. gr. að *allir skuli vera jafnir fyrir lögum*.

Þá má einnig vísa til Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna en þar segir í 2. grein að aðildarríki skuli „gera allar viðeigandi ráðstafanir til að sjá um að barni sé ekki mismunad eða refsad vegna stöðu eða athafna foreldra þess, lögráðamanna eða fjölskyldumeðlima[.]“

Ljónshjarta benti í mars árið 2016 á þessa augljósu mismunun í erindi til Umboðsmanns barna, Margrétar Maríu Sigurðardóttur, sem og sex þingmanna í hópi talsmanna barna á Alþingi, sem tóku undir sjónarmið samtakanna um þörfina á lagabreytingu. Við ítrekum því fullan stuðning okkar við frumvarpið.

Á vefsíðu sýslumanna (2018) kemur fram að dómsmálaráðuneyti skuli gefa út leiðbeiningar til sýslumanna um viðmiðunarfrjárhæðir vegna krafna um sérstök framlög og þyki frjárhæðir hæfilega ákveðnar sem hér segir:

72.000–95.000 kr. vegna fermingar,
19.000–24.000 kr. vegna skírnar,
72.000–106.000 kr. vegna greftrunar.

Að mati samtakanna væri æskilegt að fram kæmi í frumvarpinu vilji löggjafans til þess að hækka ofangreindar upphæðir til samræmis við helming af raunverulegum lágmarkskostnaði, og þá sérstaklega vegna greftrunar barns sem kostar á bilinu 700.000-1.000.000 kr. Til dæmis með viðbótargrein sem hljóði svo:

Við leiðbeiningar sem dómsmálaráðuneyti skal gefa út til sýslumanna um viðmiðunarfrjárhæðir vegna krafna um sérstök framlög skal haft til hliðsjónar að þær séu helmingur af ætluðum lágmarkskostnaði.

Virðingarfyllst,

fyrir hönd stjórnar *Ljónshjarta*, samtaka til stuðnings yngra fólki sem misst hefur maka og börnum þeirra,

Vilborg Davíðsdóttir
Hallveigarstíg 6a,
101 Reykjavík.
vilborg.davids@gmail.com

Stjórn Ljónshjarta

Ína Ólöf Sigurðardóttir formaður
Karen Björk Guðjónsdóttir varaformaður
Rakel Óskarsdóttir
Sara Lind Þórðardóttir
Vésteinn Ingibergsson
Helga Dögg Aðalsteinsdóttir
Sigrún K Guðrúnardóttir
Daðey Arnborg Sigþórsdóttir

LJÓNSHJARTA

Ljónshjarta – samtök til stuðnings yngra fólki sem misst hefur maka og börnum þeirra

Kt. 601213-0950.

Vefsíða: ljonshjarta.is